

OPENGRONDSTUINBOUW IN 2003: INKOMEN DAALT IN MEESTE SECTOREN

Ruud van der Meer

Het aantal opengrondstuinbouwbedrijven is in 2003 verder afgenomen, met 4% ten opzichte van 2002. Er zijn nu een kleine 6.800 opengrondstuinbouwbedrijven. De afname van het aantal bedrijven was het grootst in de bloembollenteelt, namelijk ruim 7%, en in de fruitteelt met 6%. Bij de boomkwekerij en de opengrondsgroenteteelt was de teruggang beperkter (tabel 1). De weersomstandigheden in 2003 waren op diverse fronten extreem met late vorst, warme dagen in het voorjaar en droogte in de zomer. Bovendien zijn sommige gebieden zwaar getroffen door hagel. Het extreme weer heeft in alle opengrondstuinbouwsectoren invloed gehad op de bedrijfsresultaten.

Sector	Aantal		Totaal areaal (ha)	
	2002	2003	2002	2003
Opengrondsgroenteteelt	1.240	1.200	19.910	20.840
Bloembollenteelt	1.200	1.110	24.220	24.540
Fruitteelt	1.990	1.870	19.570	18.770
Boomkwekerij	2.650	2.610	13.400	13.300

Bron: CBS-Landbouwtelling; gegevens voor 2003 voorlopig.

Ontwikkelingen areaal

De arealen ontwikkelen zich voor de diverse opengrondssectoren verschillend. Het areaal opengrondsgroenten is met ongeveer 5% gestegen tot 20.800 ha. Ook de bloembollenteelt heeft zich verder uitgebreid, al is de groei beperkt (ruim 1%). Het areaal tulp is toegenomen, terwijl de teelt van lelies aan belang heeft ingeboet. In de fruitteelt blijft het areaal krimpen. In 2003 was de afname 4%. Deze is veroorzaakt door een teruggang van het areaal appels, bij een gelijk gebleven oppervlakte peren. Ook de totale omvang van de boomkwekerij is min of meer gelijk gebleven. Tussen de gewasgroepen zijn er wel duidelijke verschillen waarneembaar. De oppervlakte laan- en parkbomen, sierconiferen en pot- en containerteelt zijn gedaald, terwijl bijvoorbeeld het areaal bos- en haagplantsoen is uitgebreid.

Zomerbloeiers goed, voorjaarsbloeiers minder

In de bloembollenteelt was het groeiseizoen voor tulpen kort. De oogst van met name de grotere maten is daardoor kleiner dan normaal. De prijzen zijn iets beter dan vorig jaar, vooral omdat er meer vraag is naar tulpenbollen voor de broeierij. Ook de prijs van hyacint is goed te noemen. De prijzen van andere voorjaarsbloeiers vallen echter niet mee. Bij de zomerbloeiers zijn de prijzen behoorlijk goed. Een uitzondering hierop zijn de Oriëntals (lelie), waarvan de prijs extreem slecht is. De kosten van de bloembollenteelt zijn in 2003 licht gestegen in vergelijking met 2002. De stijging wordt vooral veroorzaakt doordat duurder personeel ingezet is (uitzendkrachten in plaats van scholieren). Ook de kosten van beregening zijn duidelijk toegenomen. Gezien de marktsituatie van lelies en tulpen, de belangrijkste bollengewassen, zal de rentabiliteit en het inkomen naar verwachting lager uitkomen dan in 2002, nadat het vorig jaar ook al was gedaald. Wel lijkt het inkomen nog voldoende hoog om besparingen te realiseren.

Opleving resultaten boomkwekerij

De stemming in de boomkwekerij is over het geheel gezien positief te noemen. De exportwaarde is voor

het eerst sinds jaren duidelijk toegenomen. Aan de positieve stemming heeft de afzet van vruchtbomen mede bijgedragen. Doordat de resultaten in de fruitteelt de laatste jaren verbeteren, neemt de vraag naar vruchtbomen toe. Ook bij de rozenteelt lijkt het gekrompen areaal meer evenwicht te hebben gebracht in vraag en aanbod, waardoor de prijzen aantrekken. De laan- en parkbomenteelt is nog niet uit het dal gekropen. Doordat er bezuinigd wordt op overheidsbudgetten neemt de vraag naar laan- en parkbomen af. Ook de situatie in het bos- en haagplantsoen is niet goed. Door de goede consumentenvraag doen de containerteelten het weer wel goed. Gemiddeld zal naar verwachting de rentabiliteit en het inkomen van de boomkwekerij iets hoger uitkomen dan in 2002, nadat het inkomen vorig jaar gemiddeld licht was afgenomen.

Hogere appelproductie, lagere perenproductie

De oogst van appels is in 2003 30.000 ton hoger uitgevallen dan in 2002, een toename van zo'n 7%. Dit ondanks een lagere Elstar-oogst. De verwachting is dat het prijsniveau van Elstar toch iets lager zal zijn dan vorig jaar. De middenprijs die een teler ontvangt, zal sterk afhangen van de kwaliteit van het bewaarde fruit, waarbij de verschillen in kwaliteit groot zullen zijn. De reden hiervoor is het warme weer waardoor de vruchten snel afrijpten, en de kans bestaat dat er net te laat geplukt is. Voor de perenteelt is met name het resultaat van Conference van belang (80% in de productie). Hoewel de productie van Conference hoger is dan vorig jaar, is de totale perenproductie lager dan een jaar geleden. De middenprijs van peren zal naar verwachting iets lager zijn. De kosten in de fruitteelt zijn verder toegenomen. Met name gewasbescherming is een belangrijke factor. Er worden steeds minder middelen gebruikt, maar de prijs van de middelen neemt wel sterk toe. Ook de kosten voor arbeid zijn gestegen. De verwachting is dat de rentabiliteit van 2002 net niet gehaald zal worden. Hierdoor zal het inkomen in 2003 wat lager uitkomen, nadat het in 2002 ongeveer gelijk of iets lager was dan in 2001. Hierdoor kunnen ook in 2003 gemiddeld per fruitteeltbedrijf beperkte bedragen als besparing worden geboekt.

Opengrondsgroenteteelt kent magere resultaten

In de opengrondsgroenteteelt zijn de resultaten in 2003 overwegend slecht. Vooral de witlofteelt krijgt opnieuw klappen. Vorig jaar waren de resultaten al niet goed, nu is de prijsvorming nog slechter. Ook de prijzen voor bloemkool en broccoli zijn over het gehele seizoen gezien niet goed te noemen. Een positieve uitzondering zijn aardbeien. De productie is wat minder dan vorig jaar, maar het prijsniveau is duidelijk hoger. Bij de wintergroenten zijn de resultaten ook mager. De productie van spruitkool is erg wisselend per bedrijf. De prijzen blijven tot nog toe achter bij de verwachting. De zomerprei heeft slechte prijzen gekend. Later in het seizoen is het wel aangetrokken. De kosten voor de telers stegen opnieuw. Arbeidskosten en de kosten voor beregening zijn toegenomen. Rentekosten en kosten voor gewasbescherming zijn gedaald. De bedrijfsresultaten zullen naar verwachting voor de opengrondsgroentesector als geheel lager uitkomen dan in 2002. Hiermee wordt de dalende lijn voor het inkomen van de groentetelers in de open grond vanaf 2001 voortgezet. Gemiddeld per bedrijf zal er door deze ontwikkeling in 2003 nauwelijks van besparingen sprake kunnen zijn.

Meer informatie: Rapport 1.03.05 *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2003*